

reig', avui especialment valencià: «la *Gúnta* de Dos Rius», al peu de Xàtiva, és l'indret on conflueixen el riu d'Albaida amb el Cànyoles o riu de Sorió (1962); «el Mudèl és a la *junta* dels dos riuets», «el Barranc del Talpó desemboca a la *Junta dels Dos Rius*», Bèlgida (1962); fou castellà clàssic («allí baxé bosque abaxo / a ver las *juntas* de Xarama y Tajó», Lope de Vega).

Partint de *junyir dos bous*, el subst. *junta* ha passat a 'la feina que es pot fer amb aquests', d'on una mena de mesura agrària, que val per 'mig dia de llaurança': «plou mol --- Nosalbres may aviam tingut tan de sembrat com aquest any: an tenim disset *juntas*; no sé si m'enténan: son 8 dias y mitg de llaurà un parey de bous», carta del pare de Verdagner a MrnAguiló, 1871 (Casac., *Epist. de Verd.* 1, 238, n. 15); també jo ho he sentit, almenys a Ribagorça: *dos čúntas* 'dos jornals de terreny', Roda d'Isàvena (1957). *Junta* f. («junta de gent grave», 1647, *DTo.*). *Junció* [Lacav.]. *Juntadora*. *Juntora* (i *gentora*). *Junturar*. *Adjunt*, *-untia*. *Adjunció*. *Adjuntiu*.

De *junta* 'justa, torneig' derivà també *juntar* 'bornar, justar': «preséran lu<e>s armas, i tals n'i ac qui las preséran per *juntar*», Reixac (*Questa*, 11.6, 'combatre en combat singular', *ibid.*, 32.16). *Juntar la porta* (o *la finestra*) per 'ajustar-la' és val. (Lamarca, 1840) i, com m'observa J. G. M. és catalanisme en l'*Alfarache* de Martí, estès fins els xurros (Vilar del Arzobispo).

En l'acc. més general el tenim ja en Onofre Pou: «los seps que estan alts ab perxes y *juntats* en tires per si; quant les tires estan *juntades* de dos en dos: vites bijuga», OPou (*TbPu.*, 64). Més normal en català és *ajuntar* (si bé no el sabem en l'època arcaica, on és molt més general en aquesta acc. *ajustar*, únic que figura en les *VidesR*). Però sí que és més freqüent que *juntar* en OPou: «biga de dos pessés --- los pens ab que se *ajunten* --- *ajunter* y travar les bigues ab bagues de ferro ---», «vaxell de dos parts que's poden *ajuntar* y de cada part seure» (*TbPu.*, 151, 185); aquesta és la forma que s'usa per a 'ajustar la porta' en el Mataranya (Maella, 1955), i en tots sentits fins Benasc (*s acúnte*, 1965): altrament continuant per l'Alt Aragó a l'Oest («las crapas s'han *acuntáto* con el buco», Bielsa, per a 'ser muntades').

Juntera és una part del jou a Ribagorça (una corretja, diferent de l'aixanguer): parts que a Jusseu m'enumeren: «es *kořéjs* (que fan d'eixanguer i, en part, de traiga), la *kľabíla*, las *koľéras*, la *čuntěra*, l'*akop(l)yadó* (corretja que uneix les dues mules pel morro)» (1965); *ajuntament* («aj. de gent grave, aj. dels de Consell», *DTo.* 1647). *Ajuntadis*, *-adissa*.

Júntols ant. sembla que designava la carn d'un animal sacrificat que estava entorn d'una articulació, com el genoll del moltó «perna una et *júntols* de moltó», «set fogaces, una perna de tres argençs, *júntols* un ---», en docs. confrentins del S. XII (Aiguatèbia, aa. 1105 i 1120, *BABL* VI, 391, 392; «pro ipsis domibus et arboribus et orto, per censum ·i· *iuntols* de moltó annuatim --- donetis», a. 1175, *Cartulari de*

Tavèrnoles, p. 238; «J. Torres --- fa perna terçada e *júntols*, tès lo un quarter per lo terç de la perna; lo bés de Guillem Aneta vague, e deven fer pernas e *júntols*, tès lo un quarter per lo terç de la perna», doc. relatiu a Llessui, «fa perna terçada e quarter, tès lo quarter, per lo terç de la perna, J. Malavilla --- fa, per uns *júntols*, setze drs.; P. Tallada fa perna e quarter, tès lo quarter per lo terç de la perna» (*Spill* de Castellbò, a. 1518, 113r., 114r.).

Juntura 'articulació d'un membre amb un altre': «les entràmenes dels ocells o les *juntures* dels membres, o les venes del fetge: fibra», JnEsteve, *LiEleg.* (a. 1472), k-5-a; «los nus dels dits en defora, quant està lo puny estet: condylus; pegar-se de punyades ---; les *juntures* dels dits: articulus, nodus», «orthodora --- la distància de la *juntura* de la mà afins a la punta del dit del mig ---», «dihuen-se en llatí, *insecta*, per les *juntures* que tenen», OPou (*TbPu.*, 249, 77, 87). I també es va dir *juntures* o bé *conjuntures* per 'aiguabarreig de corrents': «a les *junctures* dels torrents de Solans-Jordàs --- *conjuntures* dels torrents dels Colells de Salvanyà», doc. de la Bastida d'Hortons (*Spill* de Castellbò).

Conjunyir: del ll. *conjungere* 'ajuntar unes coses amb altres': «la virtut és de aytal natura que *conjuny* l'amistat e la conserva», Breviloqui de Joan de Galles (*NCl.*, p. 51) verb sempre bastant rar; els derivats almenys són cultismes, com el gramatical *conjunció* que ja usa OPou: «--- *viginti*; si lo nombre major va primer pot estar ab *conjunció* y sens ella», OPou (*TbPu.*, 92); *conjuncionat*, *conjuncionista*. *Conjuntura* 'ocasió' («oportunitat», *DTo.* 1647), «feya tant temps que menjava'l pa de fora casa, que, la bona veritat, la *conjuntura* de anar-hi a passar tot un istiu, féu nàxer en la meva ànima --- una pila d'alegries», Genís Aguilar (*La Reyneta del Cadí*, 5). *Conjunt* [Lacav.]. *Conjunter*. *Conjuntiu*; *conjuntiva*; *conjuntivitis*. *Conjungiment*.

Desjunyir («els bous», Lab. 1839); «y'ls vuy malavinguts fragments en què's partesca, / units pels nés d'Hesperis me tornaran a amar, / com un parell de braus que'l bover *desjunyescas*, / per, al ser vells, poder-los millor aparellar», «mes vet-aquí de l'Àfrica l'Europa *desjunyida*, / entre elles mentres colca les mars un mar major», *Atl.* (132, 250). També a l'Alt Aragó («los animales no los *desbujen* hasta que ---», Bielsa, 1965). *Desjunyiment*, *-nyida*, *-nyidor*. *Desjuntar*, *-tat*. *Disjunt*; *disjunció*; *disjuntar*; *disjuntiu*. *Esjunyir*. *Enjúnnyer*; *enjunyir*. *Injunció*; *injunt*; *injungir*. *Rejuntar*. *Rejunyir*. *Sobrejunta*; *sobrejunter*. *Subjuntiu*; *subjuntiu* [Lacav.].

Formats amb el ll. *juxta* 'al costat de', mot de la mateixa arrel que *jungere*: *juxtaposició* [Lab. 1840]; *juxtaposar*. *Juxtalineal*.

Sembla postverbal de *junyir* la paraula cerdana *les junyes* 'les corretges que subjecten el jou' (Sallagosa, 1959). Tanmateix potser ve d'un JUNGULAS manllevat de l'occità, paral·lel al cast. *coyundas* (CONJUNGULAS) (si bé a Cerdanya contaminat per *junyir*), car en el Capcir diuen *les julles* (Font-rabiosa, 1960) i això